

ЧИ СПРАВДІ ШІ РУЙНУЄ КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ?

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Іана Річардсона «Посилання на шкоду ШІ для критичного мислення – слабкий захист університетів».

У ній автор пропонує обговорити поширене у вищій освіті твердження про те, що генеративний штучний інтелект руйнує критичне мислення студентів. Іан нагадує, що університети традиційно зустрічали нові технології з побоюваннями щодо «занепаду» інтелектуальної культури, – це було у часи становлення друкарства, винаходу калькуляторів, поширення пошукових систем, інструментів текстового редагування, які свого часу сприймалися як загроза для справжнього навчання. З часом більшість цих технологій ставали звичними елементами академічного середовища, а попередні страхи втрачали актуальність. Центральним аргументом публікації є критика уявлення про те, що університетська система успішно формує критичне мислення і лише генеративний ШІ ставить це під загрозу. Річард Арум і Йосип Рокса ще десять років тому били на сполох щодо обмеженості прогресу американських студентів в частині розвитку аналітичних навичок під час навчання в університетах. Звіт ОЕСР 2022 року зафіксував помірне зростання рівня критичного мислення студентів у різних країнах. Отже, проблема має системний характер і виникла задовго

до появи генеративного ШІ. Реакція частини представників академічного середовища на нові технології доволі емоційна, але за нею часто стоїть не лише турбота про студентів, а й побоювання щодо зміни традиційної ролі університетів і викладачів у суспільстві. Технології зазвичай змінюють усталені механізми авторитету й контролю, тому академічні інституції нерідко сприймають їх як виклик власній моделі функціонування. Не можна нехтувати питань оцінювання та організації навчання: усні іспити, компетентнісне оцінювання, розвиток метакогнітивних навичок і робота з аргументацією можуть співіснувати з ШІ. Тому потрібно зосередитись не на встановленні обмежень і заборон, а на комплексному переосмисленні того, які саме інтелектуальні вміння формуються.

Детальніше:

<https://www.timeshighereducation.com/opinion/invoking-ais-harm-critical-thinking-weak-defence-universities>

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_ШтучнийІнтелект #НРАТ_Науковцям_новини
#НРАТ_Освітянам_новини #НРАТ_TimesHigherEducation

2026-05-27

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів